

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

з курсу «ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ» (8 клас, 17 годин, 0,5 годин на тиждень)

Складено за модельною навчальною програмою для закладів загальної середньої освіти «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» (авт. Беспалко І. В., Войтицька Л. В., Тригуб О. В., Ролік В. А.), рекомендованою Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27 листопада 2023 року № 1449);

Відповідно до підручника «Підприємництво і фінансова грамотність» для 8 класу (авт. Ролік В. А., Войтицька Л. В., Тригуб О. В.) видавничого дому «Освіта»

І семестр (8 год)

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
РОЗДІЛ І. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КУЛЬТУРИ (2 год)						
Тема 1. Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури (2 год)						
1		Вступний урок. Фінансова стійкість і добробут	Мета, завдання, та структура курсу. Правила навчання та виконання домашніх завдань. Поняття «фінансова грамотність», «фінансовий добробут» та «фінансова стійкість». Роль цінностей у формуванні фінансового добробуту людини. Людський капітал: наявність матеріальних та нематеріальних ресурсів, їх ефективне використання	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (історії успішних людей). Робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Власні життєві ресурси. 2. Свій рівень фінансової грамотності	<u>Знання</u> : пояснює поняття «фінансова грамотність», «фінансовий добробут», «фінансова стійкість» [9 СЗО 4.9.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює, що фінансова грамотність позитивно впливає на особистий добробут [9 СЗО 4.9.2-7]. <u>Поведінка</u> : цікавиться фінансовою грамотністю та докладає зусилля для її опанування, визначає власний рівень фінансової грамотності [9 СЗО 4.1.1-1]; [9 СЗО 4.9.2-1]	Підручник: § 1. Фінансовий щоденник: «Дослідження фінансових звичок»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
2		Фінансова культура	Поняття «фінансова культура». Складові фінансової культури. Фінансові компетентності. Підвищення фінансової грамотності, як запорука забезпечення високої фінансової культури	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота в парах / групова робота, досліджує компетентності фінансово грамотної людини. Складає інтелект-карту / ментальну карту	<u>Знання:</u> пояснює поняття «фінансова культура» та наводить приклади її складових [9 СЗО 4.9.1-1]. <u>Ставлення:</u> усвідомлює важливість володіння компетентністю «підприємливість і фінансова грамотність» [9 СЗО 4.8.1-1]. <u>Поведінка:</u> демонструє відповідальне ставлення до власного добробуту [9 СЗО 4.6.1-1]; [9 СЗО 4.6.2-2]	Підручник: § 2 Фінансовий щоденник: Дослідження «Як допомогти учням та ученицям сформувати високу фінансову культуру»
РОЗДІЛ II. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЛЮДИНИ (15 год)						
Тема 1. Фінансове планування життя (2 год)						
3		Фінансові цілі	Фінансове планування життя. Потреби і бажання. Фінансова ціль та її види. Постановка фінансових цілей та шляхи їх досягнення. SMART-цілі	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота в парах / групова робота, досліджує власні потреби і бажання. Складає фінансовий план. Ставить фінансові цілі за технологією «СМАРТ»	<u>Знання:</u> може пояснити поняття «фінансова ціль»; розрізняє потреби та бажання [9 СЗО 4.6.1-1]. <u>Ставлення:</u> усвідомлює важливість фінансового планування для досягнення цілей у житті [9 СЗО 4.6.1-2]; [9 СЗО 4.6.1-4] <u>Поведінка:</u> ставить прості фінансові цілі; підпорядковує поточні бажання довгостроковим цілям [9 СЗО 4.6.1-3]; [9 СЗО 4.9.2-1]	Підручник: § 3. Фінансовий щоденник: «Моє фінансове планування життя»
4		Доходи і бюджет	Види доходів та витрат. Особистий та сімейний бюджет. Методи складання особистого / сімейного. бюджету. Борги: види, наслідки та шляхи повернення позичених коштів	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (шляхи отримання доходів). Робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Бюджет та його структуру. 2. Способи ведення бюджету	<u>Знання:</u> уміє планувати та контролювати доходи і витрати; знає інструменти ведення бюджету [9 СЗО 4.9.2-2]. <u>Ставлення:</u> відповідально ставиться до користування інструментами планування і контролю доходів і витрат для майбутнього добробуту [9 СЗО 4.6.1-2]. <u>Поведінка:</u> веде облік власних витрат; аналізує власну економічну ситуацію, родинний бюджет [9 СЗО 4.6.1-4]; [9 СЗО 4.9.2-6]	Підручник: § 4. Фінансовий щоденник: «Мій бюджет»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
Тема 2. Основні правила заощаджень (2 год)						
5		Заощадження	Поняття «заощадження», «ощадливість». Переваги заощаджень. Ощадлива поведінка у побуті та повсякденному житті. Види та методи фінансових заощаджень. Особиста культура заощаджень	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (як інфляція впливає на депозити). Робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Необхідність заощаджень. 2. Поради для заощаджень. Бере участь у навчальній грі «Мій фінансовий челендж»	<u>Знання</u> : розуміє зміст понять «заощадження», «ощадливість»; критично оцінює надмірність потреб і перебільшене споживання [9 СЗО 4.5.1-3]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює обмеженість власних потреб різними чинниками [9 СЗО 4.5.1-2]. <u>Поведінка</u> : регулярно робить заощадження [9 СЗО 4.5.1-1]	Підручник: § 5. Фінансовий щоденник: Фінансовий челендж «Качаємо фінансові м'язи»
6		«Подушка фінансової безпеки»	Аналіз переваг заощаджень. Повторення і закріплення поняття «фінансова стійкість». Ризик настання непередбачуваних обставин. Поняття та функції «фінансової подушки» та «резервного фонду»	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (різні способи заощаджень). Робота в парах / групова робота; аналізує фінансові ситуації, пов'язані з наявністю / відсутністю заощаджень. Досліджує роль «фінансової подушки безпеки» у формуванні власного фінансового добробуту та фінансової стійкості	<u>Знання</u> : пояснює поняття «фінансова подушка безпеки»; розуміє роль фінансової подушки безпеки у формуванні власного фінансового добробуту та фінансової стійкості [9 СЗО 4.3.1-2]; [9 СЗО 4.9.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює ризик настання непередбачуваних обставин [9 СЗО 4.9.2-7]. <u>Поведінка</u> : дотримується правил економії та ощадливості в побуті [9 СЗО 4.5.1-1]	Підручник: § 6. Фінансовий щоденник: «Подушка фінансової безпеки»
Тема 3. Банківський рахунок та платіжна картка. Оплата товарів та послуг (2 год)						
7		Рахунок в банку	Поняття «банківський рахунок», його функція та види. Правила відкриття банківського рахунку. IBAN, його характеристика. Відмінність банківського рахунку від номера платіжної картки. Відмінність банківського рахунку від номеру платіжної картки.	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (як обрати банк для відкриття рахунку залежно від потреб та перелік документів, необхідний для цього). Робота в парах / групова робота, досліджує ситуації, коли необхідні реквізити рахунку IBAN	<u>Знання</u> : дає визначення поняття «банківський рахунок»; знає, як відкрити рахунок у банку та які документи для цього потрібні; орієнтується у видах банківських рахунків [9 СЗО 4.9.1-1] <u>Ставлення</u> : усвідомлює переваги наявності банківського рахунку; надає переваги безготівковим розрахункам [9 СЗО 4.2.1-3]. <u>Поведінка</u> : порівнює пропозиції різних банків для відкриття	Підручник: § 7. Фінансовий щоденник: «Рахунок у банку»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
					рахунку; обирає вид рахунку залежно від власних потреб [9 СЗО 4.2.1-1]; [9 СЗО 4.3.1-1]	
8		Платіжна картка	Види та функції платіжних карток. Елементи (основні дані) платіжної картки. Порядок оформлення платіжної картки. Використання фізичної та віртуальної платіжних карток. Онлайн-банкінг. Види популярних платіжних систем в Україні. Перевірка знань за I семестр	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Опрацьовує різні джерела інформації (види банківських карток та документи, необхідні для їх відкриття). Робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Типові ситуації під час користування банківською картокою. 2. Можливості онлайн-банкінгу	<u>Знання</u> : називає основні види та функції платіжних карток; знає, як оформити банківську картку та які документи для цього потрібні; знає елементи платіжної картки [9 СЗО 4.9.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює переваги наявності банківської картки та використання онлайн-банкінгу [9 СЗО 4.2.1-3]; [9 СЗО 4.9.2-5]. <u>Поведінка</u> : аналізує різні пропозиції щодо оформлення банківської картки та обирає найбільш вигідну; дотримується правил поведінки у типових ситуаціях використання банківських карток [9 СЗО 4.2.1-1]; [9 СЗО 4.2.1-3]; [9 СЗО 4.3.1-1]	Підручник: § 8. Фінансовий щоденник: «Вибираємо платіжну картку»

II семестр (9 год)

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
Тема 4. Фінансове шахрайство та безпека (2 год)						
9		Фінансове шахрайство	Поняття «фінансове шахрайство» та його види та ознаки. Ситуації, що загрожують фінансовій безпеці. Наслідки необачної фінансової поведінки. Соціальні впливи на прийняття рішення щодо власного добробуту та добробуту інших осіб (реклама, вплив інших осіб, медійна інформація тощо) та їх наслідки	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Способи перевірки справжності банкнот гривні. 2. Червоні прапорці, що вказують на шахрайство. 3. Чому це працює: соціальна інженерія	<u>Знання:</u> пояснює зміст поняття «фінансове шахрайство», розрізняє його види, вміє розпізнати його ознаки; критично оцінює інформацію, здобуту в різних джерелах [9 СЗО 4.2.1-1]; [9 СЗО 4.2.1-3]. <u>Ставлення:</u> усвідомлює наслідки необачної фінансової поведінки [9 СЗО 4.9.2-6]; [9 СЗО 4.9.2-7]. <u>Поведінка:</u> знаходить і перевіряє інформацію, уникає небезпечного / шкідливого контенту [9 СЗО 4.2.1-2]	Підручник: § 9. Фінансовий щоденник: «Як уберегтися від фінансового шахрайства»
10		Платіжна безпека	Принципи платіжної безпеки. Правила безпечного використання платіжних карток та розрахунків. Захист особистих даних, паролів і грошей	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Види загроз в інтернеті, шахрайські сайти. 2. Сценарії телефонного шахрайства та способи захисту фінансового номеру телефону. Проектна робота: проводить дослідження з платіжної безпеки серед учнів школи	<u>Знання:</u> пояснює основні правила безпеки використання платіжних карток та розрахунків [9 СЗО 4.4.1-4]; [9 СЗО 4.9.2-5]. <u>Ставлення:</u> усвідомлює важливість піклування про безпеку особистих даних, паролів і грошей [9 СЗО 4.4.1-2]; [9 СЗО 4.9.2-6]; [9 СЗО 4.9.2-7]. <u>Поведінка:</u> коректно реагує на випадки фінансового шахрайства в соціальних мережах; регулярно або негайно у разі підозри шахрайських дій змінює паролі, пін-коди та паролі до інтернет-банкінгу, особистих кабінетів, карток / рахунків, мобільних та платіжних пристроїв [9 СЗО 4.2.1-2]; [9 СЗО 4.3.1-2]	Підручник: § 10. Фінансовий щоденник: «Мої нагадування з платіжної безпеки»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
Тема 5. Вибір особистої форми зайнятості (2 год)						
11		Основи працевлаштування	Сучасні форми зайнятості людини, їх переваги та недоліки. Поняття «найманий працівник», «фрилансер», «трудовий договір». Мінімальна заробітна плата. Способи організації праці, робота майбутнього	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Роль праці в житті людини. 2. Особливості працевлаштування неповнолітніх. 3. Від чого залежить рівень доходу. 4. Навички, необхідні для працевлаштування. Проходить тест з профорієнтації	<u>Знання</u> : вміє визначати власні слабкі і сильні сторони [9 СЗО 4.1.1-3]; [9 СЗО 4.1.1-5]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює, як певні фактори, наприклад, рівень освіти, навички та працелюбність, проактивність, старанність можуть вплинути на рівень доходу [9 СЗО 4.3.1-4]; [9 СЗО 4.6.2-2]. <u>Поведінка</u> : проектує власну професійну діяльність відповідно до своїх здібностей, переваг і недоліків; досліджує потреби та ресурси для визначення власної професії та форми зайнятості в майбутньому [9 СЗО 4.6.2-1]	Підручник: § 11. Фінансовий щоденник: «Моя професія мрії»
12		Бути підприємцем	Поняття «підприємець», «бізнесмен», «інвестор». Основні компетентності підприємця. Ефективна особиста форма зайнятості задля досягнення фінансового добробуту та фінансової стійкості. Цілі сталого розвитку та відбудова України	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Які підприємства бувають. 2. Що означає підприємливість. 3. Чи кожен може стати підприємцем? Проводить «Ліфтову презентацію» власної бізнес-ідеї	<u>Знання</u> : пояснює поняття «підприємець», «бізнесмен», «інвестор»; називає основні компетентності підприємця [9 СЗО 4.9.1-1]; [9 СЗО 4.6.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює взаємозв'язок між професійним, особистим і сімейним майбутнім [9 СЗО 4.6.1-1]; [9 СЗО 4.6.2-2]. <u>Поведінка</u> : описує власні вміння та компетентності стосовно варіантів кар'єри, розвитку підприємницьких і соціальних ініціатив; розвиває навички командної роботи [9 СЗО 4.6.2-1]; [9 СЗО 4.7.1-1]; [9 СЗО 4.7.1-3]	Підручник: § 12. Фінансовий щоденник: «Історія успіху, що надихає»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
Тема 6. Податкова культура (2 год)						
13		Податки: що, навіщо та як?	Суть податків, історія їх виникнення. Базові терміни з оподаткування: «об'єкт оподаткування», «ставка податку», «податковий період». Роль податків у функціонуванні держави. Бюджетна система України	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, досліджує: 1. Історію виникнення податків. 2. Роль податків у цивілізованому суспільстві. 3. Чи є в держави власні гроші? Бере участь у грі-симуляції «Державний бюджет України»	<u>Знання</u> : розуміє суть податків та їх види, пояснює базові терміни з оподаткування [9 СЗО 4.9.1-1]; [9 СЗО 4.9.2-5]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює роль податків у функціонуванні держави [9 СЗО 4.9.1-1]; [9 СЗО 4.9.2-5]. <u>Поведінка</u> : працює з офіційними джерелами інформації [9 СЗО 4.2.1-1]	Підручник: § 13. Фінансовий щоденник: «Які податки сплачує моя родина»
14		Податки в Україні	Податкова система України та податкова культура українців. Хто і як сплачує податки. Напрямки використання податків та зборів. Фіскальний чек. Податкова знижка. Відповідальність за несплату податків	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Податки та збори в Україні. 2. Чи всі люди сплачують податки? 3. Як отримати податкову знижку? Знайомиться з професією податковий інспектор	<u>Знання</u> : наводить приклади основних податків та зборів в Україні; називає напрямки використання податків та зборів; у фіскальному чеку про купівлю товарів / послуг може показати, де зазначена інформація про сплату покупцем податку на додану вартість [9 СЗО 4.9.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює можливі наслідки несплати податків [9 СЗО 4.9.2-5]. <u>Поведінка</u> : дивиться чек після покупки; цікавиться, які інструменти можна використовувати, щоб здійснювати своє право контролювати бюджет держави / міста [9 СЗО 4.9.2-7]; [9 СЗО 4.3.1-1]	Підручник: § 14. Фінансовий щоденник: «Податки під час шопінгу»

№ уроку	Дата уроку	Тема уроку	Зміст уроку	Види навчальної діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
Тема 7. Культура благодійності (2 год)						
15		Культура благодійності	Зміст та значення благодійництва. Культура благодійності в Україні. Сфери благодійної діяльності в Україні. Благодійні фонди. Розвиток благодійності та волонтерського руху в Україні. Сутність волонтерської діяльності	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Історію виникнення благодійності. 2. Відомих благодійників України. 3. Що таке волонтерство. 4. Як розвинути культуру благодійності	<u>Знання</u> : розуміє зміст та значення благодійництва; обізнаний з історії розвитку благодійництва у світі та в Україні; знає основні напрями та види благодійництва; розуміє, як працюють благодійні фонди; знає, що таке волонтерство та може назвати приклади волонтерського руху в Україні та світі [9СЗО 4.10.1-1]. <u>Ставлення</u> : вмотивований займатися благодійництвом, волонтерством [9 СЗО 4.10.1-2]; [9 СЗО 4.10.1-3]. <u>Поведінка</u> : практикує ведення «Щоденника вдячності» [9 СЗО 4.3.1-3]	Підручник: § 15. Фінансовий щоденник: «Щоденник вдячності»
16		Бути добродійником	Способи і можливість здійснення благодійності. Основні принципи благодійництва (актуальність, добровільність, індивідуальна фінансова спроможність, адресність, прозорість, підзвітність, відповідальність). Як відрізнити благодійництво від шахрайства?	Бере участь у дискусії, шукає відповіді на проблемне питання. Робота з інформацією, робота в парах / групова робота, досліджує: 1. Ідеї для шкільної благодійності. 2. Принципи благодійності. 3. Як перевірити запит на благодійність	<u>Знання</u> : уміє відрізнити благодійництво від шахрайства [9СЗО 4.10.1-1]. <u>Ставлення</u> : усвідомлює важливість особистої залученості до благодійної діяльності [9 СЗО 4.10.1-2]; [9 СЗО 4.10.1-3]. <u>Поведінка</u> : бере участь у благодійництві відповідно до своїх потреб та наявних ресурсів; перевіряє благодійну організацію перед здійсненням внеска [9 СЗО 4.2.1-1]; [9 СЗО 4.10.1-1]	Підручник: § 16. Фінансовий щоденник: «Ідеї благодійних ініціатив для школярів»
17		Підсумковий урок	Повторення та узагальнення вивченого матеріалу. Перевірка знань за II семестр	Тестування. Презентація індивідуальних/групових проєктів		